

ΣΕΛΑΧΑΤΤΙΝ
ΝΤΕΜΙΡΤΑΣ
ΠΡΙΝ ΤΟ
ΞΗΜΕΡΩΜΑ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΑΠΟ ΤΑ ΤΟΥΡΚΙΚΑ
ΣΤΕΛΛΑ ΒΡΕΤΟΥ

«Το κοινό έδαφος που θα μας ενώσει
όλους κρύβεται στη μαγική
δημιουργικότητα της τέχνης.
Γιατί η τέχνη είναι η γλώσσα
της συνείδησης.
Και ο Σελαχαττίν Ντεμίρτας
αυτή τη γλώσσα μιλάει».

ΖΟΥΛΦΙ ΛΙΒΑΝΕΛΙ

Σεχέρ

Το βράδυ, πριν πέσουν να κοιμηθούν, η Πινάρ και η Καντέρ άλειψαν τις παλάμες τους με τη χένα που είχε φτιάξει η μεγάλη τους αδερφή η Σεχέρ, φόρεσαν τις παλιές τους κάλτσες για γάντια και ξάπλωσαν στρωματσάδα. Έπειτα από λίγο ξάπλωσε κι η Σεχέρ δίπλα τους. Χαρούμενες καθώς ήταν επειδή το επόμενο πρωινό όταν θα ξυπνούσαν θα 'ταν μπαϊράμι, δεν έλεγαν να κλείσουν μάτι. Η Πινάρ δεν μπορούσε να μη σκέφτεται το καινούριο της φόρεμα. Πρώτη φορά τής είχαν αγοράσει καινούριο φόρεμα, μέχρι τώρα έπρεπε να αρκείται στα φορέματα της Καντέρ όταν της έπεφταν μικρά. Φανταζόταν με ενθουσιασμό τον εαυτό της με το καινούριο φόρεμα. Η κατάσταση της Καντέρ δεν ήταν διαφορετική από της αδερφής της· αυτής με αφορμή το μπαϊράμι τής είχαν αγοράσει παπούτσια. Μέχρι τα μεσάνυχτα τα δυο κορίτσια γελούσαν και παίζανε κάτω από το πάπλωμα. Δεν έδιναν

σημασία στην αδερφή τους που τις μάλωνε, γιατί βέβαια ξέρανε ότι ο θυμός της Σεχέρ ήταν ψεύτικος, η αδερφή τους ποτέ δε θα τους κρατούσε κακία. Τελικά, την αγκάλιασαν και κοιμήθηκαν ξεθεωμένες.

Η Σεχέρ για άλλο λόγο είχε χάσει τον ύπνο της. Είχε δεχτεί την πρόταση του Χαϊρί να συναντηθούν στο ζαχαροπλαστείο. Δούλευαν κι οι δυο στην ίδια βιοτεχνία έτοιμων ενδυμάτων. Παραμονή μπαϊραμιού καθώς ήταν, είχαν ημιαργία. Στο σχόλασμα ο Χαϊρί την πλησίασε και της πρότεινε ντροπαλά να συναντηθούν. Η αλήθεια είναι ότι η Σεχέρ περίμενε την πρόταση πώς και πώς. Εδώ και πολύ καιρό στη βιοτεχνία αντάλλασσαν κρυφές ματιές. Στον χώρο της δουλειάς τους ήδη τους κουτσομπόλευαν, κανενός δεν του ξέφευγαν κάτι τέτοια.

Η Σεχέρ σκεφτόταν ότι ο καιρός να παντρευτεί είχε έρθει και περνούσε. Ήταν είκοσι δύο χρονών. Κάπου κάπου έπιανε τον εαυτό της να φοβάται ότι θα έμενε στο ράφι. Οι συνομήλικές της είχαν παντρευτεί πριν πατήσουν τα δεκαοχτώ, είχαν τις δικές τους οικογένειες, τα παιδιά τους. Η αλήθεια είναι ότι την είχαν ζητήσει μια δυο φορές, εκείνη δεν ήθελε. Και να που της άρεσε ο Χαϊρί! Ήταν ψηλός, είχε κυματιστά μαλλιά και γεμάτα χείλη· θα μπορούσες να τον πεις ακόμα κι ωραίο! Οχτώ

μήνες, πάνω κάτω, δούλευαν στον ίδιο χώρο. Η Σεχέρ τέσσερα χρόνια ήταν εργάτρια στη βιοτεχνία, ο Χαϊρί είχε πιάσει εκεί δουλειά όταν τελείωσε το στρατιωτικό του.

Τους ξύπνησε νωρίς το πρωί ο θόρυβος από την ευχάριστη αναστάτωση που επικρατούσε στο σπίτι. Ο πατέρας της Σεχέρ, ο Γκανί, ο κατά τρία χρόνια μεγαλύτερος αδερφός της, ο Χαντί, κι ο δεκαπεντάχρονος αδερφός της, ο Ενγκίν, βγαίνανε από το σπίτι να πάνε στο τζαμί για την προσευχή του μπαϊραμιού. Όταν έφυγαν, η Πινάρ και η Καντέρ έτρεξαν στον νεροχύτη να τρίψουν τα χέρια τους για να φύγει η χένα που είχε ξεραθεί. Τα μικρά παιδιά μόνο με την προοπτική μιας γιορτιάτικης μέρας μπορούσαν να είναι πρωί πρωί τόσο χαρούμενα και γεμάτα ζωντάνια· με τίποτε άλλο. Η Σεχέρ ξέπλυνε τα χέρια της για να φύγει η χένα, έπειτα βοήθησε τις αδερφές της να καθαρίσουν καλά κι εκείνες τα χέρια τους. Ήταν κόκκινα σαν ρόδι. Η Σεχέρ μύρισε δυο τρεις φορές τις μικροσκοπικές παλάμες τους, τις φίλησε. Η μητέρα τους, η Σουλτάν, ήταν ήδη στην κουζίνα κι έφτιαχνε το πρωινό. Έπρεπε να είναι έτοιμο όταν θα γύριζαν οι άντρες από το τζαμί. Όταν η Σεχέρ πήγε στην κουζίνα να βοηθήσει τη μητέρα της, οι δυο άτακτες μικρές έτρεξαν στο δωμάτιο να φορέ-

σουν τα γιορτινά τους. Τα στρώματα στα δυο δωμάτια είχαν μαζευτεί γρήγορα από το πάτωμα, ο σοφράς είχε ετοιμαστεί για το πρωινό. Μόνο στα μπαϊράμια τρώγανε όλοι μαζί πρωινό, ποτέ άλλοτε. Οι άντρες γύρισαν από το τζαμί και πριν κάνουν οτιδήποτε άλλο αντάλλαξαν ευχές. Έπειτα όλοι, ακόμα και η μητέρα τους η Σουλτάν, φίλησαν το χέρι του πατέρα τους του Γκανί. Ο πατέρας τους αγκάλιασε και φίλησε μόνο την Πινάρ και την Καντέρ, μετά τους έδωσε το χαρτζιλίκι τους για το μπαϊράμι. Στη συνέχεια τα παιδιά φίλησαν το χέρι της μητέρας τους. Η μητέρα τους η Σουλτάν κράτησε σφιχτά στην αγκαλιά της ένα ένα τα παιδιά της, τα φίλησε. Και τα αδέρφια φιλήθηκαν μεταξύ τους κι αντάλλαξαν ευχές για το μπαϊράμι. Η Πινάρ και η Καντέρ πήραν χαρτζιλικάκι κι από τον μεγάλο τους αδερφό τον Χαντί. Η Σεχέρ, ξέροντας ότι δεν του αρέσει καθόλου, αγκάλιασε τον μικρό της αδερφό τον Ενγκίν, τον φίλησε. Ο Ενγκίν κανονικά θα της έβαζε τις φωνές, αλλά ήταν μπαϊράμι και αυτή που τον φιλούσε ήταν η αδερφή του η Σεχέρ. Την αγαπούσε πολύ τη Σεχέρ, κι εκείνη του είχε ιδιαίτερη αδυναμία. Η Σεχέρ άνοιξε το πορτοφόλι της και του έδωσε το χαρτζιλίκι του για το μπαϊράμι. Ο Ενγκίν στην αρχή δεν ήθελε να το πάρει, όταν όμως η αδερφή του επέμεινε το πήρε,

αφού πρώτα την αγκάλιασε σφιχτά και τη φίλησε. Φάγανε το πρωινό τους κουβεντιάζοντας ευδιάθετα. Μέχρι το μεσημέρι είχαν τελειώσει οι ανταλλαγές επισκέψεων με τους γείτονες. Καθένας μόνος του, οι άντρες του σπιτιού έφυγαν. Η Σεχέρ θα συναντιόταν σε τρεις ώρες με τον Χαϊρί, αλλά ακόμα δεν είχε πει στη μητέρα της ότι θα έβγαινε έξω. Η Σουλτάν ήταν πολύ δεμένη με όλα τα παιδιά της, αλλά η Σεχέρ είχε ξεχωριστή θέση στην καρδιά της. Δεν ήταν μόνο κόρη της, ήταν φίλη της· της έλεγε τα μυστικά της, τα προβλήματά της. Η Σουλτάν ήταν πολύ πιο ανεκτική με τη Σεχέρ απ' ό,τι με τ' άλλα παιδιά της. Της είπε να προσέχει, την ξεπροβόδισε, δεν τη ρώτησε πού πήγαινε, αλλά την ήξερε καλά την κόρη της, μπορούσε να υποθέσει.

Με τον Χαϊρί συναντήθηκαν στο ζαχαροπλαστέιο απέναντι από το Δικαστικό Μέγαρο της πόλης Άδανα. Όταν έφτασε η Σεχέρ ο Χαϊρί καθόταν σ' ένα τραπέζι μόνος του. Σηκώθηκε και της έδωσε το χέρι του. «Καλώς ήρθες. Χρόνια πολλά!» «Καλώς σε βρήκα. Χρόνια πολλά και σ' εσένα» του απάντησε η Σεχέρ με φωνή που έτρεμε. Η Σεχέρ είχε ιδρώσει από την αγωνία. Πρώτη φορά έβγαινε ραντεβού με κάποιον, δεν ήξερε τι να κάνει και πώς να φερθεί. Χρόνια τώρα η ζωή της

ήταν σπίτι δουλειά, δουλειά σπίτι. Οι κοπέλες στη βιοτεχνία μιλούσαν καμιά φορά γι' αυτά, άλλο όμως είναι να τα ζεις εσύ η ίδια. Ευτυχώς, ο Χαϊρί ήταν πολύ άνετος, μέχρι ν' αρχίσει η καρδιά της να χτυπάει φυσιολογικά της μίλησε για χίλια δυο άσχετα πράγματα. Έπειτα κουβέντιασαν λίγο για τις οικογένειές τους, για το παρελθόν τους. Όσο μιλούσε η Σεχέρ χαλάρωνε. Ένωσε ότι μπορούσε να του έχει εμπιστοσύνη, σαν να τον γνώριζε χρόνια. Σίγουρα μεγάλο μερίδιο σε αυτό είχε ο Χαϊρί. Την είχε μαγέψει με τον τρόπο που της μιλούσε. Ίσως να 'ταν έμπειρος στα θέματα αυτά. Ας είναι, φυσιολογικό ήταν, σε τελική ανάλυση άντρας ήταν, και βέβαια θα 'χε βρεθεί και με άλλα κορίτσια! Το σημαντικό ήταν ότι αυτή τη στιγμή τής μιλούσε όμορφα, συναρπαστικά. Όταν της μιλούσε έσκυβε κοντά της, κι η Σεχέρ εκμεταλλευόταν την ευκαιρία να τον παρατηρήσει. Όταν έπειτα από δυο ώρες βγήκαν από το ζαχαροπλαστείο κι αποχαιρετίστηκαν, τα πόδια της Σεχέρ δεν πατούσαν στη γη· μάλλον ήταν ερωτευμένη. Γύρισε με τα πόδια στο σπίτι της στο Σακίρπασα. Σε όλη τη διαδρομή δε σκεφτόταν παρά μόνο τον Χαϊρί.

Άλλοτε ένιωθε τα μάγουλά της να κοκκινίζουν, άλλοτε να ζαλίζεται. Όσο πλησίαζε στο σπίτι της η μαγεία από τη μυστική κι απαγορευμένη συνά-

ντηση παραχωρούσε τη θέση της στον φόβο. Αν το μάθαιναν ο πατέρας της κι ο αδερφός της ο Χαντί θα της κόβανε τα πόδια, γι' αυτό έπρεπε να είναι προσεκτική, να μην καταλάβει κανείς τίποτα. Για την ώρα ούτε στη μητέρα της δεν έπρεπε ν' ανοιχτεί. Όταν έφτασε στο σπίτι, οι άντρες δεν είχαν γυρίσει ακόμα. Η μητέρα της επίτηδες δεν της έκανε καμιά ερώτηση, ήξερε ότι η κόρη της, όταν ερχόταν η ώρα, θα της μιλούσε.

Το βράδυ στρώσανε νωρίς τα στρώματά τους στο πάτωμα. Η Πινάρ κι η Καντέρ, ξεθεωμένες καθώς ήταν, κοιμήθηκαν αμέσως. Ξάπλωσε κι η Σεχέρ δίπλα τους, αλλά ο νους της δεν ξεκολλούσε από τον Χαϊρί. Έκανε όνειρα, σκεφτόταν τον γάμο της, το νυφικό της... Τοποθετούσε τα έπιπλά τους στη θέση τους, φαντάστηκε τον εαυτό της και τον Χαϊρί μόνους στο σπίτι τους και τα μάγουλά της έγιναν κατακόκκινα από την ντροπή. Ούτε που κατάλαβε πότε την πήρε ο ύπνος.

Το πρωί μαζεύτηκε πάλι όλη η οικογένεια για πρωινό. Αν και χωρίς την ευφορία της πρώτης μέρας του μπαϊραμιού, η οικογένεια ήταν και σήμερα χαρούμενη. Η Σεχέρ ήταν πολύ προσεκτική, δεν κοίταζε κανέναν κατάματα, από φόβο μην καταλάβουν ότι είχε συναντήσει κάποιον. Στον σοφρά άλλοι δύο δεν κοιτάζονταν κατάματα: Ο

πατέρας Γκανί και ο μεγάλος αδερφός Χαντί. Το προηγούμενο βράδυ είχαν συναντηθεί στο μπορντέλο της πόλης, προσποιήθηκαν πως δεν είδαν ο ένας τον άλλο, έφυγαν, ξέροντας όμως κι οι δυο πολύ καλά ότι ο ένας είχε δει τον άλλο. Σε περιπτώσεις σαν αυτές, όπως απαιτεί η σιωπηρή συμφωνία ανάμεσά τους, οι άντρες συμπεριφέρονται σαν να μην έγινε τίποτα. Ωστόσο, εκείνη τη μέρα, κι ενώ ήταν όλοι μαζεμένοι για να φάνε το πρωινό τους, πατέρας και γιος δεν κοιτάχτηκαν και δεν αντάλλαξαν ούτε μία λέξη. Επιπλέον, οι συζητήσεις γύρω από τον γάμο του Χαντί το ερχόμενο καλοκαίρι, που ήταν έναν χρόνο αρραβωνιασμένος, τους είχαν ζαλίσει και τους δύο.

Η καρδιά της Σεχέρ χτυπούσε άτακτα όταν, μετά την αργία του μπαϊραμιού, έπιασαν δουλειά. Τον κοίταζε συνέχεια, δεν μπορούσε να τραβήξει το βλέμμα της από πάνω του. Το μεσημέρι στην τραπεζαρία κάθισαν στο ίδιο τραπέζι. Βλέποντας τους άλλους άντρες στον χώρο εργασίας της, θεωρούσε τον εαυτό της πολύ τυχερό. Ο ωραιότερος απ' όλους, ο πιο καλόκαρδος, ήταν ο Χαϊρί, κι ο Χαϊρί ανάμεσα σε τόσα κορίτσια είχε επιλέξει αυτήν. Σαν να ζούσε σ' ένα παραμύθι με νεράιδες, δεν ήθελε να περάσουν οι ώρες. Το βράδυ, μόλις σχολάσαν, έφυγαν μαζί. Όταν η Σεχέρ θέλησε να τον

αποχαιρετήσσει, ο Χαϊρί τής είπε με ντροπαλό ύφος: «Θα έρθουν να με πάρουν οι φίλοι μου με το αυτοκίνητο, αν θες σε πάμε εμείς στο σπίτι σου». «Μη σας βάλω σε κόπο» είπε η Σεχέρ. «Δεν είναι κόπος, κι εμείς κατά κει πηγαίνουμε» αποκρίθηκε ο Χαϊρί κι η Σεχέρ πείστηκε. «Εντάξει. Αλλά θα με αφήσετε στη γωνία του σοκακιού μου». Κι ο Χαϊρί, σαν να είχε καταλάβει την ανησυχία της, απάντησε: «Φυσικά, θα σ' αφήσουμε όπου θέλεις».

Ο Χαϊρί δεν τη σύστησε στους φίλους του όταν μπήκαν στο αυτοκίνητο, απλά χαιρετήθηκαν. Ο οδηγός με τον συνοδηγό μίλησαν ψιθυριστά μια δυο φορές. Αλλά κι ο Χαϊρί δεν της μίλησε πολύ, κι ούτε είπε στον οδηγό πού να πάνε. Είχε σκοτεινιάσει όταν από την κεντρική λεωφόρο έστριψαν στον κόμβο Μπαλτζαλί. «Λάθος στρίψατε, μένω στο Σακίρπασα» τους είπε ανήσυχη η Σεχέρ. «Μη φοβάσαι. Είπαμε να πάμε μια βόλτα στον δρόμο που οδηγεί στο φράγμα για να πάρουμε λίγο αέρα. Θα σε πάμε μετά στο σπίτι σου. Να κάνουμε και κάτι διαφορετικό» προσπάθησε να την καθησυχάσει ο Χαϊρί. «Μην αργήσουμε όμως πολύ, θα με περιμένουν στο σπίτι» είπε η Σεχέρ κάπως αγχωμένη.

Έπειτα από λίγη ώρα το αυτοκίνητο έστριψε απότομα σε έναν δασικό δρόμο. Η καρδιά της Σε-

χέρ άρχισε να χτυπάει γρήγορα. Το αυτοκίνητο σταμάτησε λίγο παραπέρα στο δάσος. «Να κατεβούμε να πάρουμε αέρα, θα μας κάνει καλό» είπε ο Χαϊρί. «Όχι, δε θέλω να κατέβω, πρέπει να πάω αμέσως σπίτι» είπε τρομαγμένη η Σεχέρ. Ο Χαϊρί την άρπαξε σφιχτά από το χέρι και την τράβηξε έξω. «Αν δεν είχες σκοπό να κατέβεις, τότε γιατί, μωρή, μπήκες στο αυτοκίνητο;» ξεφώνισε ο Χαϊρί. Η Σεχέρ δεν καταλάβαινε αν η φωνή ανήκε στον Χαϊρί ή σε κάποιον από τους άλλους. Όχι, δεν μπορούσε να είναι η φωνή του Χαϊρί. Κατέβηκαν κι οι άλλοι δυο από το αυτοκίνητο, τους πλησίασαν. Ο ένας την άρπαξε από τη μέση, ο άλλος από τα μαλλιά. Με τη βοήθεια του Χαϊρί την ξάπλωσαν καταγής. Ο ένας την κράτησε από τα πόδια, ο άλλος από τους καρπούς. Δεν μπορούσε ν' ανασάνει. Θέλησε να φωνάξει, αλλά φωνή δε βγήκε. Ο κόσμος ήταν ακίνητος, όλα ήταν ακίνητα, μόνο ο Χαϊρί κουνιόταν.

Όταν συνήλθε στην άκρια ενός πεζοδρομίου πρώτα νόμισε ότι ήταν όνειρο. Προσπάθησε να ξυπνήσει, αλλά ήταν ήδη ξυπνητή. Τα ρούχα της ήταν σκισμένα, τα πόδια της γεμάτα αίματα. «Με χτύπησε αυτοκίνητο» σκέφτηκε. Αυτό πρέπει να ήταν, κι όχι εκείνο που της ερχόταν στον νου! «Φαίνεται πως όταν με χτύπησε το αυτοκίνητο

λιποθύμησα κι είδα εφιάλτη» είπε μέσα της. Ήταν ένας ήσυχος δρόμος κάπου στη μικρή βιομηχανική περιοχή, δεν μπορούσε να καταλάβει πού ακριβώς. Περπάτησε προς τους ήχους από τ' αυτοκίνητα, προς την κεντρική λεωφόρο. Όταν βγήκε στη λεωφόρο κατάλαβε ότι ήταν κοντά στο σπίτι της. Άρχισε να περπατάει προσπαθώντας να μη σκέφτεται τίποτα. Την πόρτα την άνοιξε η μητέρα της και αμέσως έβγαλε μια πονεμένη κραυγή. Την αγκάλιασε, τη ρώτησε και μετά την ξαναρώτησε: «Τι έπαθες, κόρη μου; Τι έγινε, παιδί μου;». Η Σεχέρ δεν μπόρεσε να μιλήσει, η φωνή της έγινε κόμπος στον λαιμό της.

Οι άντρες του σπιτιού δεν είχαν γυρίσει ακόμα. Είχαν τον πάγκο τους στην υπαίθρια αγορά της περιοχής, πουλούσαν ζαρζαβατικά, το πρωί βγαίνανε νωρίς από το σπίτι, το βράδυ γύριζαν αργά. Η μάνα της την πήγε στο μπάνιο. Η Πινάρ και η Καντέρ κοίταζαν τρομαγμένες την αδερφή τους. Η Σουλτάν δεν μπόρεσε να συγκρατήσει τα δάκρυά της όταν, καθώς της έβγαζε τα ρούχα, είδε τις μελανιές στο σώμα της, τα αίματα. Έκρυψε το πρόσωπό της στα μαλλιά της θυγατέρας της· έκλαψε, έκλαψε πολύ... Της έχυσε με το τάσι ζεστό νερό· τα δάκρυά της δε σταματούσαν να τρέχουν, ανακατεύτηκαν με το νερό. Έπλυνε την

κόρη της με τα δάκρυά της, τη χτένισε, της έλουσε πάλι τα μαλλιά. Όταν η Σεχέρ συνήλθε κάπως ακούστηκε μια σπαρακτική κραυγή, η πρώτη έπειτα από πολλή ώρα, ακούστηκε σε όλη τη γειτονιά. Μάνα και κόρη αγκαλιάστηκαν· έκλαψαν για όσα έγιναν και για όσα θα ακολουθούσαν, έκλαψαν, έκλαψαν...

Η μάνα της τη σκούπισε, τη στέγνωσε, της φόρεσε τις πιτζάμες της, την ξάπλωσε στο στρώμα της, τη σκέπασε με το πάπλωμά της, κάθισε στο προσκέφαλό της, τη χάιδευε, προσευχόταν όση ώρα τη χάιδευε. Η Πινάρ και η Καντέρ, κουρασμένες σε μια γωνιά, τις κοίταζαν. Η Σεχέρ κοιμήθηκε. Ο ύπνος της ήταν γλυκός, γαλήνιος, ένα μωρό ήταν στην αγκαλιά της μάνας του, ένα κουρασμένο μωρό. Η μητέρα της την άφησε απλά από την αγκαλιά της, σηκώθηκε, μαζί με τα μικρά κορίτσια βγήκαν αθόρυβα από το δωμάτιο.

Έπειτα από λίγο χτύπησε δυνατά η πόρτα. Ήταν οι άντρες του σπιτιού. Τους είχαν βρει οι γείτονες και τους είχαν πει τα νέα. Άλλος είπε ότι συνάντησε τη Σεχέρ στον δρόμο βουτηγμένη στο αίμα, άλλος ότι άκουσε τις κραυγές από το σπίτι. Μπήκαν ανήσυχοι μέσα. «Τι έπαθε η Σεχέρ;» ρώτησε ο πατέρας της ο Γκανί. «Κοιμάται, είναι καλύτερα» απάντησε η Σουλτάν σαν να μην έδινε μεγάλη

σημασία. «Τι έγινε;» ρώτησε ο Γκανί. «Ό,τι έγινε έγινε» είπε η Σουλτάν χωρίς να σκύψει το κεφάλι. Ο πατέρας κι ο Χαντί κοκάλωσαν, ο Ενγκίν δεν κατάλαβε τι είχε συμβεί. Ο Γκανί στράφηκε στον Χαντί: «Πήγαινε να βρεις τους θείους σου, να ῥθουν αμέσως». Δε χρειάστηκε να το ξαναπεί. «Μη τέτοια ώρα, αφήστε με το καλό να ξημερώσει πρώτα» παρακάλεσε η Σουλτάν. «Αυτή η δουλειά δεν έχει ούτε καλό ούτε κακό» είπε ο πατέρας και πρόσθεσε: «Ό,τι είναι το γραμμένο της, αυτό θα γίνει». Η Σουλτάν, η μητέρα της Σεχέρ, γονάτισε μπροστά στον άντρα της, του αγκάλιασε τα πόδια. «Είναι αθώα, Γκανί. Μη σκοτώσεις το παιδί μου» του έλεγε, αλλά δεν τον έβλεπε να μαλακώνει.

Δεν πέρασε πολλή ώρα κι ήρθαν οι δυο θείοι της Σεχέρ, άλλωστε στην ίδια γειτονιά μένανε όλοι. Οι άντρες κλείστηκαν σ' ένα δωμάτιο, τα είπανε για λίγο. Η Σουλτάν δεν έφυγε από το πλευρό της κόρης της· καθόταν αμίλητη στο προσκεφάλι της, τη μύριζε, της χάιδευε τα μαλλιά, έκλαιγε. Οι θείοι έφυγαν χωρίς να πουν τίποτα. Ο Χαντί μπήκε στο δωμάτιο όπου κοιμόταν η Σεχέρ. «Βγες έξω» είπε στη μάνα του. «Δε βγαίνω, γιε μου, δεν την αφήνω» του είπε αποφασιστικά η Σουλτάν. «Μην ανακατεύεσαι, μάνα, δεν είναι δική σου δουλειά αυτή. Είναι θέμα τιμής, της δικής μας τιμής,

εμείς καθαρίζουμε» είπε ο Χαντί. «Στα κομμάτια η τιμή σας» φώναξε η Σουλτάν. «Η κόρη μου είναι αθώα, μακριά από την κόρη μου». Η Σεχέρ μισάνοιξε αδύναμη τα μάτια της, μάνα και κόρη κοιτάχτηκαν, τα μάτια τους γέμισαν δάκρυα. Όμως το ύφος του Χαντί παρέμεινε σκληρό. Η Σεχέρ κατάλαβε, σηκώθηκε αργά, πήγε στο μπάνιο, ντύθηκε. Μετά ζήτησε από τον αδερφό της την άδεια να αποχαιρετήσει τη μάνα της· την πλησίασε. Ο Χαντί βγήκε από το δωμάτιο. Η Σεχέρ αγκάλιασε σφιχτά τη μητέρα της, δεν είπαν λέξη από το κλάμα. Φοβισμένες κλαίγανε κι η Πινάρ με την Καντέρ. Η Σεχέρ τις πήρε στην αγκαλιά της, τις μύρισε, τις φίλησε. «Να με θυμάστε, μη με ξεχάσετε» τους είπε. Οι δυο μικρές, αν και δεν ήξεραν τι ακριβώς ήταν αυτό, καταλάβαιναν ότι κάτι κακό γινότανε, δε θέλανε να απομακρυνθούν από την αγκαλιά της αδερφής τους. Άκουσαν τον πατέρα τους να φωνάζει έξω από το δωμάτιο: «Έλα, βγες, φεύγουμε!». Η Σουλτάν έκρυψε με το σώμα της την κόρη της: «Πρώτα θα σκοτώσετε εμένα» είπε κοφτά. Ένα χαστούκι του άντρα της την έριξε καταγής. «Ξεκουμπίσου» της φώναζε, την έβριζε. Η Σουλτάν, πεσμένη όπως ήταν, αγκάλιασε τα πόδια του άντρα της, τον ικέτεψε, έσκισε τα μάγουλά της με τα νύχια της.

Όμως ήταν όλα ανώφελα, ο άντρας της δεν άλλαξε γνώμη... Χωρίς να κοιτάξει την κόρη του της έδειξε με το χέρι την πόρτα. Η Σεχέρ έσκυψε το κεφάλι και προχώρησε. Όλοι μαζί μπήκαν στην καμιονέτα που περίμενε απέξω. Οι γείτονες άνοιξαν μια χαραμάδα τις κουρτίνες και είδαν σιωπηλοί τη Σεχέρ να φεύγει.

Στη διαδρομή δε μιλούσε κανείς. Η Σεχέρ κι ο Ενγκίν κάθονταν στο πίσω κάθισμα. Το κορίτσι κρατούσε σφιχτά το χέρι του αδερφού της, δεν το άφηνε. Αν δεν ήταν ο πατέρας του, ο Ενγκίν θα ήθελε ν' αγκαλιάσει την αδερφή του, αλλά φοβόταν. Η καμιονέτα σταμάτησε κοντά σ' ένα άδειο χωράφι. Πρώτα κατέβηκε η Σεχέρ, περίμενε να κατέβουν και οι άλλοι. Το φως του φεγγαριού φωτίζε το όμορφο καθαρό πρόσωπό της. Μπροστά πήγαινε ο πατέρας τους, από πίσω του η Σεχέρ, πίσω από τη Σεχέρ ο Χαντί και τελευταίος ο Ενγκίν. Περπατούσαν στη σειρά προς το βάθος του χωραφιού. Το αγιάζι της πόλης Άδανα είχε παγώσει το χώμα. Το μόνο που ακουγόταν ήταν ο θόρυβος από τον πάγο που έσπαζε καθώς περπατούσαν. Ο πατέρας τους σταμάτησε, μετά σταμάτησαν κι οι άλλοι. Ο πατέρας τους γύρισε προς το μέρος τους, έβγαλε από το ζωνάρι του το πιστόλι του, άπλωσε το χέρι του στον Ενγκίν. Η Σεχέρ έγειρε

το κεφάλι της στο πλάι, πρώτη φορά φάνηκε να χάνει το κουράγιο της. «Πατέρα μου, λυπήσου τον, είναι παιδί ακόμα, δε θα αντέξει στη φυλακή, άσε με να πεθάνω μόνη μου, μην τον αφήσεις να χαθεί εξαιτίας μου» τον παρακάλεσε.

«Πάρ' το, αγόρι μου, πάρ' το, Ενγκίν, να τελειώνουμε» είπε ο Γκανί αυστηρά, ενώ προσπαθούσε να σταματήσει τα δάκρυά του. Ο Ενγκίν πήρε το πιστόλι που του έδινε ο πατέρας του, στο πρόσωπό του διακρίνονταν ο φόβος και η σαστιμάρα του. Έκανε κρύο, ο Ενγκίν ήταν παιδί, το πιστόλι ήταν βαρύ, το χέρι του έτρεμε. «Γονάτισε!» είπε στη Σεχέρ ο μεγάλος τους αδερφός ο Χαντί, προσπαθώντας να μη φανερώσει τα αισθήματά του. «Άσε με να σου φιλήσω το χέρι, πατέρα» είπε η Σεχέρ αποκαμωμένη. Ο πατέρας της άπλωσε το χέρι του. «Συγχώρησέ με, πατέρα» είπε η Σεχέρ, του φίλησε το χέρι και το έφερε στο μέτωπό της. «Σε συγχωρώ, κόρη μου, συγχώρα με κι εσύ» είπε ο Γκανί με δυσκολία, καθώς σκούπιζε τα δάκρυά του. «Σε συγχωρώ» είπε και η Σεχέρ και στράφηκε στον αδερφό της. Τον αγκάλιασε, ζήτησε κι από αυτόν να τη συγχωρήσει, ο Χαντί παρέμενε σιωπηλός, ακίνητος σαν άγαλμα. Τελευταίο αγκάλιασε τον Ενγκίν. Αυτός άφησε το πιστόλι καταγής, αγκάλιασε σφιχτά την αδερφή του.

Η Σεχέρ φίλησε πολλές φορές τον αδερφό της, ανάσανε βαθιά τη μυρωδιά του, την κράτησε μέσα της.

«Να μη φοβάσαι, ψυχή μου, να μη φοβάσαι τίποτα και κανέναν. Κι εκεί που θα 'σαι στη φυλακή να προσέχεις, να προσέχεις την υγεία σου» είπε η Σεχέρ θέλοντας να δώσει θάρρος στον αδερφό της.

Ο Ενγκίν έκλεισε σφιχτά τα μάτια του. «Αδερφή μου Σεχέρ!» φώναξε κι η φωνή του έγινε ένα με τη φωνή του πιστολιού. Από τις λεύκες μακριά σηκώθηκε ένα σμήνος από κοράκια. Η Σεχέρ έπεσε μπρούμυτα, το αίμα της χύθηκε ζεστό στην παγωμένη γη της Τσουκούροβα, έτρεξε πάνω στον πάγο, έβαψε ακόμα πιο κόκκινη τη χένα στην παλάμη της.

Τρεις άντρες το απόγευμα της είχαν κλέψει στο δάσος τα όνειρά της.

Τρεις άντρες τα μεσάνυχτα σ' ένα άδειο κομμάτι γης τής πήραν τη ζωή.